

'Enganxines' que no enganxen

A la meua filla l'encanten els contes d'adhesius i si es poden desenganxar i tornar a utilitzar encara són més fascinants. Ella, però, no en diu adhesiu, diu que és un conte d'enganxines. Jo ja l'hi corregeixo però al seu entorn tothom en diu *enganxines* i sé que probablement serà una d'aquelles batalles condemnades al fracàs. Alguns em podrien dir: encara sort que no en diu *pegatines*. I teniu raó, però el mot *enganxina* tampoc no és correcte en català, tot i que els parlants el diguin pronunciant a la perfecció el so de la *xeix* i convençuts que, quan el diuen, han fet servir la paraula correcta i no el barbarisme *pegatina*. Doncs bé, *enganxina* també és un calc del castellà. És un mot que s'ha format seguint el castellà: de *pegar*, *pegatina*; d'*enganxar*, *enganxina*. En català el mot correcte és *adhesiu*. Po-

Sabíeu que...

Altres ultracorreccions que s'utilitzen sovint són *solsament*, per *solament*; *mitjeval*, per *medieval*, i *intermedi*, per *intermedi*.

dríem dir que és una ultracorrecció, un d'aquells mots que els parlants fan servir, orgullosos, pensant-se que és correcte, però que a l'hora de la veritat ve a ser tot el contrari, com ara el mot *guixeta*, que, com vam explicar ara fa un any en aquesta mateixa columna, també és una ultracorrecció, que en català hem de corregir per *armariet* o *taquilla*.

Una altra paraula que es diu malament, tot i que qui la verbalitza està convençut que l'ha encertada, és *aconteixement*. Un cop més, amb aquest so de la *xeix* que sona tan català. Tant *aconteixement* com *event*, un altre sinònim incorrecte, són barbarismes i el mot correcte, en aquest cas, és *esdeveniment*. Un altre calc que a vegades passa desapercebut és *tamany*, que cal substituir-lo per *mida*, *dimensió* o *grandària*, segons el matís que se li vulgui donar.

De verbs, també n'hi ha uns quants que s'usen incorrectament com a ultracorreccions. Seria el cas d'un seguit de verbs acabats en *-itzar*: *garantitzar* (en comptes de *garantir*); *valoritzar* (en lloc de *valorar*); *improvitzar* (per *improvisar*), i *atemoritzar* (en comptes de *atemorir*), entre d'altres. També cal destacar el verb *traïcionar*, que molts parlants utilitzen sense sospitar que és un calc del castellà, perquè en català la forma correcta és *traïr*, i *solventar*, també incorrecte i que cal corregir per *solucionar*. *

Bonaventura Durruti, llegenda revolucionària

L' emblemàtic i ja clàssic llibre de la revolució i la Guerra Civil espanyola obra del poeta i escriptor alemany Hans Magnus Enzensberger (Kaufbeuren, 1929) ara ha estat traduït per primera vegada al català. Anteriorment havia conegut les edicions de Grijalbo (1977) i Anagrama (1998). El mateix autor en el pròleg per aquesta edició explica com l'any 1971 va arribar a Espanya per tal de preparar la pel·lícula *Bonaventura Durruti. Biographie einer Legende*, que es va emetre a Alemanya el 1972. Els problemes clandestins en què en van bellugar per recaptar va aixecar la sospita de la policia franquista, que va convidar tot l'equip a sortir del país. H.M. Enzensberger, amb el fons documentat de la seva recerca i els testimonis orals realitzats a Espanya, França i Països Baixos, va elaborar aquest llibre que va veure la llum a Alemanya el 1972. El llibre, estructurat en vuit glosses, segueix cronològicament la vida del militant i líder anarquista Bonaventura Durruti (Lleó, 1896 - Madrid, 1936), lligada a la història del seu temps: la infància a Lleó, l'aprenent de mecànic, la vaga del 1917, la incorporació a la CNT, la creació del grup Los Solidarios, els seus exilis i avatars per mig món, la presó, la República, el 19 de Juliol, les milícies, l'estiu revolucionari de 1936, la participació de la CNT-FAI als governs de la Generalitat i de la República, la mort i el gran enterrament a Barcelona.

En la primera glossa: la història com a ficció col·lectiva, l'autor cita la conclusió que havia tret l'escriptor rus Ilia Ehrenburg quan el 1931 va conèixer Durruti: "Cap escriptor no s'hauria decidit a escriure la història de la seva vida, s'assemblaria massa a una novel·la d'aventures." I així en quatre ratlles n'hi havia prou per explicar qui era Durruti: "Aquest obrer metal·lúrgic havia lluitat per la revolució des de la joventut. S'havia enfilat en barricades, havia atracat bancs, havia llançat bombes i segrestat jutges. L'havien condemnat a mort tres vegades, a Espanya, a Xile i a Argentina. Havia passat per incomptables presons i l'havien expulsat de vuit països." Una història així qui se l'hagués cregut, però era real i encara es va engrandir més

durant les grans vagues obreres de l'època republicana i sobretot durant la gesta de juliol de 1936 contra les forces militats rebels aixecades contra el govern del Front Popular. Durruti ja era aleshores el líder carismàtic dels treballadors catalans i espanyols i va comandar la primera columna de milicians que sortí a conquerir Saragossa de les urpes feixistes. Hans Magnus Enzensberger ha alimentat el foc revolucionari del curt estiu de l'anarquia a través

EL CURT ESTIU DE L'ANARQUIA. LA VIDA I LA MORT DE BONAVENTURA DURRUTI

Hans Magnus Enzensberger

Traducció: Anna Soler
Editorial: Virus
Barcelona, 2015
Pàgines: 324
Preu: 25 euros

La vida de Durruti, a la foto, va ser novel·lada per l'escriptor alemany Hans Magnus Enzensberger / ARXIU

de testimonis de primera fila que van viure *in situ* la revolució anarcosindicalista i van conèixer el carismàtic anarquista. Entre els autors o testimonis recollits per l'escriptor alemany trobem Rosa Durruti, Emilienne Morin, Diego Abad de Santillán, Ricardo Sanz, Joan Garcia Oliver, Frederica Montseny, Josep Peirats, Abel Paz, Simone Weill, Frank Bokernau, Mikhail Kolstov i, entre altres, H.E. Kamisky, que narra l'enorme acomiadament que Barcelona va fer al més gran heroi de la revolució: Durruti. Però la revolució llibertària el novembre de 1936 ja gairebé l'havien liquidat.

En definitiva, aquest gran llibre clàssic, sobre l'estiu anarquista a Catalunya i part de l'Aragó, el podem llegir ara en català gràcies als dinàmics editors de Virus. *